

Kommunstyrelsen

Burlövs kommuns yttrande till Arbetsmarknadsdepartementet över betänkandet Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration (SOU 2023:24)

Ert dnr: A2023/00885

Burlövs kommun välkomnar utredningens förslag och bedömer dessa som ändamålsenliga utifrån utredningens direktiv. Nedan följer Burlövs kommuns synpunkter på förslagen.

7.3 Nyanlända som ska kunna anvisas till etableringsprogrammet

Burlövs kommun välkomnar förslaget om att etableringsprogrammet också ska gälla för nyanlända invandrare i åldern 20–66 år som är folkbokförda i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd eller uppehållskort som familjemedlemmar eller anhörig med anknytning till en person som är bosatt i Sverige. Kommunens delar utredningens bedömning att nuvarande lagstiftning medfört att framför allt kvinnor som invandrat till Sverige på grund av anknytning hamnat i en sårbar situation utan naturliga kontaktytor med svenska myndigheter och samhällsinstitutioner. Burlövs kommun ser stora fördelar med att även personer som invandrar till Sverige på anknytning till en person som är bosatt i Sverige – och därigenom har sina behov av försörjning och boende tillgodosedda – ges goda förutsättningar att tidigt lära sig svenska språket, få kunskap om det svenska samhället och stöd i att etablera sig på arbetsmarknaden.

7.4.2 Information i samband med beslut om uppehållstillstånd

Burlövs kommun delar utredningens bedömning att Migrationsverket är den myndighet som är mest lämpad att ansvara för att nyanlända i ett tidigt skede ges information om vilka etableringsinsatser som finns att tillgå.

7.4.4 Kommunerna ska nå, erbjuda och motivera till deltagande i sfi och samhällsorientering

Burlövs kommun delar utredningens bedömning att kommunernas ansvar för att nå, erbjuda och motivera nyanlända till deltagande i sfi och samhällsorientering behöver förtydligas. Kommunen instämmer också i att information om rätten till sfi och samhällsorientering bör ges i samband med att en person bosätter sig och folkbokförs i en kommun för första gången. Burlövs kommun delar utredningens bild av att det har varit och är en utmaning för kommuner att hålla sig informerade om vilka nyanlända i de berörda målgrupperna som bosätter sig i

kommunen. Det bör rimligtvis gå att ta fram en modell för systematisk inhämtning av denna information som alla Sveriges kommuner kan använda sig av.

7.4.5 Kommunernas ansvar bör framgå av etableringslagen

Burlövs kommun ser positivt på att en bestämmelse som upplyser om kommuners ansvar för att aktivt arbeta för att söka upp och motivera nyanlända invandrare i kommunen att delta i samhällsorientering och sfi förs in i etableringslagen.

7.5 Ersättning för den som deltar i etableringsprogrammet

Burlövs kommun ser positivt på att nyanlända i den utvidgade målgruppen som deltar i etableringsprogrammet på heltid erhåller etableringsersättning med 168 kronor per dag. Burlövs kommun anser att det är rimligt att personer i den utvidgade målgruppen erhåller en lägre etableringsersättning eftersom deras försörjning är tryggad genom anknytningspersonen.

7.6 Anpassningar för ett mer enhetligt regelverk

7.6.2 Omklassning av vissa anhöriga till flyktingar

Burlövs kommun har inga invändningar mot själva förslaget om att anhöriga till flyktingar och andra skyddsbehövande som ansöker om uppehållstillstånd senare än tre månader efter det att anknytningspersonen först togs emot i en kommun ska tillhöra den utvidgade målgruppen enligt etableringslagen. Kommunen ser emellertid en risk för att förslaget kommer innebära att fler hushåll får svårt att klara sin försörjning till följd av den sänkta dagersättningen vid deltagande i etableringsinsatser och den borttagna rätten till etableringstillägg för hemmavarande barn. Detta kan komma att medföra konsekvenser för kommunerna genom bland annat ökade kostnader för försörjningsstöd.

7.6.3 Justering av målgruppen för särskild ersättning till kommuner och regioner

Burlövs kommun förhåller sig tveksam till förslaget om att kommuner och regioner inte längre ska erhålla statlig ersättning för anhöriga till flyktingar och andra skyddsbehövande som ansöker om uppehållstillstånd senare än tre månader efter det att anknytningspersonen har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller skyddsbehövande utan i stället tillföras ersättning för vissa kostnader inom sfi, samhällsorientering och vuxenutbildning genom generell höjning av schablonersättningen. Burlövs kommuns bedömning är att den föreslagna finansieringsmodellen inte följer finansieringsprincipen och att förslaget riskerar att lämna kommunerna utan kompensation för ökade kostnader.

8.5 Kommunernas ansvar att nå nyanlända med information om sfi och samhällsorientering

8.5.1 Kommunernas ansvar förtydligas

Burlövs kommun instämmer i utredningens bedömning om att det kommer att fordras uppsökande insatser för att nå personer i den utvidgade målgruppen och välkomnar därför en lagstadgad skyldighet för kommunerna att aktivt verka för att nå, erbjuda och motivera nyanlända till deltagande i sfi och samhällsorientering. För att kommunerna ska kunna uppfylla denna skyldighet fordras emellertid goda förutsättningar för att kunna hämta information från andra myndigheter. Burlövs kommun önskar tydligare förslag på hur detta kan ge ske med god systematik.

8.5.2 Uppgiftsskyldighet mellan Migrationsverket och kommuner

Burlövs kommun välkomnar förslaget om att Migrationsverket på begäran av en kommun ska lämna uppgifter om en person som beviljats uppehållstillstånd på någon av de grunder som anges i lagen om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare. Förslagets innehåll bedöms utgöra en förutsättning för att kommunerna ska kunna fullfölja det ansvar som föreslagits åläggas dem i avsnitt 8.5.1.

9.2 Ökad individualisering

9.2.1 Alla som skrivs in i etableringsprogrammet bör få en fördjupad kartläggning

Burlövs kommun välkomnar utredningens förslag om att Arbetsförmedlingens kartläggning ska göras i ett tidigt skede, vara fördjupad och föreslå aktiviteter för att förkorta vägen till arbete eller utbildning. Att den nyanlände får ge en fullständig redogörelse för sin utbildnings- och yrkesbakgrund bedöms vara en förutsättning för en god matchning mot lämplig insats.

9.2.3 Individuella slutmål bör tas in i handlingsplanen

Burlövs kommun ser positivt på förslaget om att den individuella handlingsplanen ska innehålla slutmål för den nyanländes deltagande i programmet. Kommunen anser att det är viktigt att de brister som identifierats i Arbetsförmedlingens arbete med handlingsplaner åtgärdas. De insatser som så långt det går säkerställa att den nyanlände efter etableringstiden har kvalificerat sig för högre studier eller en plats i arbetslivet och inte behöver söka försörjningsstöd.

9.3.3 Tiden med insatser ska kunna förlängas med högst tolv månader

Burlövs kommun välkomnar förslaget om att tiden med etableringsinsatser ska kunna förlängas med ytterligare högst tolv månader för nyanlända som sedan tidigare saknar utbildning på gymnasial nivå eftersom det bedöms kunna förhindra ett framtida utanförskap. Det förutsätter emellertid att förlängningen av etableringstiden används väl, till insatser som innebär faktisk progression för den nyanlände.

9.4 Bättre möjligheter att kombinera föräldraskap med att delta i etableringsinsatser

9.4.1 Föräldralediga bör ges likvärdiga möjligheter till etableringsinsatser

Burlövs kommun ser positivt på förslaget om att Arbetsförmedlingen vid beräkningen av den tid som den nyanlände får ta del av insatser ska det bortses från tid som den nyanlände har varit förhindrad att delta på grund av vård av barn som är under 18 månader och att den överhoppningsbara tiden ska få uppgå till maximalt två år. Eftersom en så stor andel av de nyanlända kvinnorna har små barn eller får barn under sin första tid i Sverige krävs en viss flexibilitet i etableringsprogrammet. Det är emellertid av synnerligen stor vikt att Arbetsförmedlingen bibehåller kontakten med den föräldraledige och erbjuder möjlighet att återinträda i programmet så fort barnet kan beredas förskoleplats.

Burlövs kommun delar utredningens bedömning att statliga medel bör riktas till kommunerna för att möjliggöra språkträning för nyanlända föräldrar i anslutning till verksamheten i öppen förskola.

11. Konsekvenser

11.2 Samhällsekonomiska konsekvenser

Att många utrikes födda inte deltar i arbets- och samhällslivet och tenderar att medföra kostnader för samhället. För kommunerna innebär det ökade kostnader för försörjningsstöd och sysselsättningsfrämjande insatser såväl som bortfall av skatteintäkter. Utanförskap riskerar också att leda till ohälsa som kan innebära höga kostnader för staten, regionen och kommunerna. Burlövs kommun delar utredningens bedömning om att merparten av utredningens förslag är angelägna att genomföra eftersom de kan medföra positiva samhällsekonomiska konsekvenser.

11.4 Konsekvenser för jämställdheten

Burlövs kommuns bedömning är att förslagen sammantaget kommer bidra till att ge nyanlända kvinnor förbättrade förutsättningar att etablera sig arbets- och samhällslivet. Genom att utvidga gruppen nyanlända som omfattas av etableringslagen kan fler kvinnor ges möjlighet att del av etableringsstödet. Utredningens förslag bedöms också förbättra kvinnor och mäns möjligheter att kombinera föräldraskap med etableringsfrämjande insatser. Förslagen bedöms också öka nyanlända kvinnors möjlighet att i högre grad kunna erbjudas arbetsnära insatser i de fall där det är lämpligt.

11.5 Konsekvenser för barn

Burlövs kommun delar utredningens bedömning att det främjar barns uppväxtvillkor att ha föräldrar som lärt sig svenska språket, har kunskap om hur det svenska samhället fungerar och deltar i arbets- och samhällslivet. Genom att föräldrarna arbetar eller studerar har barnen också rätt till förskola. Forskning visar att barn som gått i förskola är mer benägna att studera längre, få ett arbete och en högre lön än barn som inte har gått i förskola. Burlövs samlade bedömning är att förslagen medför positiva konsekvenser för barn.

11.7 Ekonomiska konsekvenser för kommunerna

Som angivits ovan bedömer Burlövs kommun att utredningens förslag kan förväntas få goda samhällsekonomiska effekter på sikt. När fler nyanlända personer ges stöd i sin etablering i Sverige kan även behovet av ekonomiskt bistånd förväntas minska. I detta bedömer kommunen också att den föreslagna möjligheten till förlängning av etableringstiden kan komma att bidra till en positiv utveckling. Detta förutsätter emellertid att de insatser som erbjuds inom etableringsprogrammet håller en hög kvalitet.

Burlövs kommun ställer sig tveksam till om utredningens förslag om att ge ersättning för en mindre grupp anhöriga till flyktingar men också en höjd schablonersättning för flyktingar och anhöriga som fortsatt omfattas av flyktingmottagandet är det mest träffsäkra sättet att kompensera för kommunernas kostnader. Burlövs kommun vill betona vikten av kommunerna får full kostnadstäckning för ambitionshöjningen inom integrationsarbetet som utredningen föreslår.

På kommunstyrelsens vägnar

Sara Vestering

Ordförande

Charlotta Wemme Dehlin

Kanslichef

Denna ruta innehåller kommunens kontaktuppgifter och är avsedd för uppläsningssprogram.

E-postadress: burlavs.kommun@burlav.se. Webbplats: www.burlav.se. Postadress Box 53, 232 21 Arlov. Besök: Kärleksgatan 6, Arlov. Telefon: Växel: 040-625 60 00. Fax: 040-43 39 61. Organisationsnummer: 212000-1025. Bankgironummer: 650-3890. Plusgironummer: 112010-4.

**Burlövs
kommun**

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: Sara Vestering

Date: 2023-11-16 13:36:10

BankID refno: 1b8084fc-6b98-4517-8eca-6f5680435c4b

Sara Vestering

Signed by: B Charlotta G Delin Wemme

Date: 2023-11-15 16:05:15

BankID refno: f6e83ba7-285e-4b5c-8690-50a88b5355ff

Charlotta Wemme Dehlin